

Український державний університет імені Михайла Драгоманова
Педагогічний факультет

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (СИЛАБУС)

МЕТОДОЛОГІЯ ТА МЕТОДИ ПСИХОЛОГІЧНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ

Освітньо-професійна програма «Практична психологія»
2 курс, 4-й семестр
Денна, заочна форми навчання

Галузь знань
С Соціальні науки,
журналістика, інформація
та міжнародні відносини
Спеціальність
С 4 Психологія
Освітній рівень
Перший (бакалаврський)

Назва кафедри
та викладач /
викладачі

Кафедра практичної психології
Викладач: Севастюк Мар'яна Степанівна

Лінк на профіль викладача на сайті факультету: <https://pf.udu.edu.ua/pro-fakultet/kolektyv-pf/spivrobitnyky/sevastiuk-mariana-stepanivna>

E-mail: m.s.sevastyuk@udu.edu.ua

Лінк на профіль викладача у Google Scholar: <https://scholar.google.com/citations?user=m2HmY0MAAAAJ&hl=ru>

I. Основна мета/цілі
навчання

надати студентам - майбутнім практичним психологам знання основ методології та рівнів наукового дослідження, методологічних принципів дослідження, теоретичних та емпіричних методів, які застосовуються у процесі здійснення психологічного дослідження.

II. Місце навчальної
дисципліни в
освітній програмі

Обов'язкова навчальна дисципліна
Цикл професійної підготовки
Шифр у навчальному плані ППІЗ

Денна ф.н.

Заочна ф.н.

III. Обсяг
навчальної
дисципліни

Кількість кредитів

3 кредити ЄКТС

Загальна кількість годин

90

Денна форма

Заочна форма

	Лекційні заняття	14	2
	Семінарські/практичні заняття	6/10	4/4
	Самостійна робота	60	80
IV. Короткий зміст навчальної дисципліни	Змістовий модуль 1. Методологія науки, її функції та принципи психологічного дослідження Тема 1.1 Методологія, її рівні та методи психологічного дослідження Тема 1.2. Організація психологічного дослідження Змістовий модуль 2. Методи психологічного дослідження Тема 2.1. Метод спостереження, його види, організація та методика його здійснення Тема 2.2. Метод експерименту, його види та методика організації Тема 2.3. Соціологічні методи в дослідженнях проблем психології Тема 2.4. Діагностичні методи дослідження Тема 2.5. Малюнок як метод діагностики (на прикладі малюнку сім'ї) Тема 2.6. Робота над літературними джерелами як теоретичний метод дослідження. Структура студентської наукової роботи.		
V. Результати навчання	ПР1. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання. ПР2. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань. ПР5. Обирати та застосовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій (тести, опитувальники, проективні методики тощо) психологічного дослідження та технології психологічної допомоги ПР9. Пропонувати власні способи вирішення психологічних задач проблем у процесі професійної діяльності, приймати та аргументувати власні рішення щодо їх розв'язання (зокрема, щодо організації заходів раннього втручання). ПР12. Складати та реалізовувати програму психопрофілактичних та просвітницьких дій, заходів психологічної допомоги у формі лекцій, бесід, круглих столів, ігор, тренінгів, тощо, відповідно до вимог замовника. ПР15. Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку		

ПР18. Вживати ефективних заходів щодо збереження здоров'я (власного й оточення) та за потреби визначати зміст запиту до супервізії.

ПР21. Володіння техніками дитячої психотерапії: арт-терапією, казкотерапією, психодрамою, ігрової терапією; засобами надання психологічної допомоги дітям з особливими потребами у вигляді консультування, психокорекції, психологічної підтримки; наявність умінь здійснювати психологічний супровід дітей із вадами в розвитку в умовах інтегрованого (інклюзивного) навчання

**VI. Порядок і
критерії
Оцінювання**

Форми поточного контролю

Поточний контроль	опитування (усні й письмові), презентації кейсів, моделювання психологічних ситуацій, тестування (у тому числі онлайн), складання психологічного висновку, участь у групових дискусіях, виконання рольових вправ, виконання індивідуального науково-дослідного завдання (ІНДЗ), МКР
Підсумковий контроль	залік у 4 семестрі

Важливі зауваги щодо оцінювання!

Максимальна оцінка за семестр **100 балів**. Формою контролю є **залік**. Якщо здобувач не отримав 35 балів, у наступному семестрі він вивчає навчальну дисципліну повторно на платній основі.

Критерії оцінювання

Під час усних відповідей:

• повнота розкриття питання; • логіка викладення, культура мовлення; • впевненість, емоційність та аргументованість; • використання основної та додаткової літератури (підручників, навчальних посібників, журналів, інших періодичних видань тощо); • аналітичні міркування, вміння робити порівняння, висновки.

Під час виконання письмових завдань:

• повнота розкриття питання; • цілісність, систематичність, логічна послідовність, вміння формулювати висновки; • акуратність оформлення письмової роботи; • підготовка матеріалу за допомогою комп'ютерної техніки (комп'ютерних технологій), різних технічних засобів (плівок, слайдів, приладів, схем тощо).

Рівень відповідності критеріям

Творчий рівень (90 – 100 балів). Здобувач виконав програму освітнього компонента повністю, вільно володіє навчальним матеріалом, успішно і креативно розв'язує завдання різних видів складності, аргументовано висловлює свої думки, займається самоосвітою, може брати активну участь в наукових проєктах і конкурсах.

Високий рівень (80 – 89 балів). Здобувач виконав програму освітнього компонента в повному обсязі, володіє навчальним матеріалом у межах програми освітнього компонента, виконав завдання до кожної теми, проте у відповідях допускає деякі неточності.

Достатній рівень (70 – 79 балів). Здобувач виконав програму в повному обсязі, але нерівномірно володіє навчальним матеріалом, здатний його аналізувати, проте не може сформулювати висновки досить ґрунтовно.

Задовільний рівень (65 – 69 балів). Здобувач загалом виконав програму, але більшість тем засвоїв поверхово.

Низький рівень (60 – 64 балів). Здобувач засвоїв теми з освітнього компонента, але дуже поверхово, володіє навчальним матеріалом на елементарному рівні і фрагментарно, не може самостійно викласти зміст більшості питань курсу.

Незадовільний рівень:

- **35 – 59 балів з можливістю повторного складання.** Здобувач частково виконав програму, не засвоїв більшості тем програми курсу, володіє елементарними знаннями з освітнього компонента, не вміє логічно, послідовно, ґрамотно висловлювати думку;
 - **0 – 34 балів з обов'язковим повторним вивченням освітнього компонента.** Здобувач не виконав більшості завдань програми, не володіє навчальним матеріалом.
-

VII. Політика курсу

Дні й години для консультацій: консультації проводяться за графіком кафедри: щопонеділка з 14.00. Про потребу в консультації здобувач повідомляє напередодні.

Усі завдання, передбачені навчальною програмою, мають бути виконанні у встановлений викладачем термін. Практичні та самостійні завдання виконуються вчасно та здаються викладачу у визначені ним терміни. Роботи, що здаються з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються нижчою оцінкою (75% від максимальної оцінки).

Особливості оцінювання. Максимальні бали за виконання робіт здобувачами:

- 1) опитування (усне, письмове), виконання рольових вправ – 30 балів;
 - 2) презентація кейсів – 10 балів;
 - 3) моделювання ситуацій – 10 балів;
 - 4) виконання ІНДЗ – 30 балів;
 - 5) виконання МКР – 20 балів
-

VIII. Основні інформаційні ресурси

Базова

1. Бочелюк В.Й., Бочелюк В.В. Методика та організація наукових досліджень із психології: Навч. пос. К.: Центр учбової літератури, 2008. 360 с
 2. Бушуєва Т.В. Проведення психодіагностичного обстеження: Посібник для студентів. К.: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2005. 94 с.
 3. Комінко С.Б., Кучер Г.В. Кращі методи психодіагностики. Тернопіль: Карт-бланш, 2005. 406 с.
 4. Корольчук М.С., Осьодло В.І. Психодіагностика: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. За заг. ред. М.С. Корольчука. К.: Ельга: Ніка-Центр, 2007. 400 с.
 5. Моргун В.Ф., Тітов І.Г. Основи психологічної діагностики. К.: Видавничий Дім «Слово», 2013. 464 с.
 6. Практикум з психодіагностики: Пізнавальні процеси. Посібник для студентів педагогічних факультетів і практичних психологів. Укладач П.Є. Мармазинська, О.С. Тарновська. Чернівці: Рута, 2000. 111 с.
 7. Терлецька Л.Г. Основи психодіагностики: Навчальний посібник. К.: Главник, 2006. 144 с.
 8. Туриніна О. Л. Методологія та методи психологічного дослідження: навч.- метод. посіб. Київ : ДП “Вид. дім “Персонал”, 2018. 206 с.
-

Допоміжна

9. Винославська О. В. Емпіричні методи психології. *Практична психологія та соціальна робота*. 2005. № 5. С. 1–7.
10. Кісарчук З. Г. Методологія і методи практичної психології. *Практична психологія та соціальна робота*. 2002. № 2. С. 53–57; № 3. С. 29–34; № 4. С. 61–64.
11. Корольчук М. С., Трофімов Ю. Л. Методологічні та теоретичні проблеми психології. К.: Ніка-Центр, 2008.
12. Рибалка В. В. Методологічні питання наукової психології (досвід особистісно центрованої систематизації категоріально-поняттєвого апарату): навч.-метод. посіб. АПН України; Ін-т педагогіки і психології професійної освіти. К.: Ніка-Центр, 2003. 204 с.
13. Севастюк М.С. Організація та проведення психолого-педагогічних досліджень як необхідна складова підготовки конкурентноспроможного вчителя початкової школи. *Науковий часопис національного педагогічного університету імені м. п. Драгоманова. Серія 5. Педагогічні науки: реалії та перспективи. Збірник наукових праць /М-во освіти і науки України, Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова. – Випуск 89. – Київ : Видавничий дім «Гельветика», 2022. – С.128-132*
14. Степанов О. М. Методологічні і теоретичні проблеми психології: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. Освіти. Тернопіль: ТПНУ, 2007. 74 с.
15. Татенко В. О. Методологічні проблеми сучасної психології. *Педагогіка і психологія. Вісн. Академії педагогічних наук України*. 2012. № 1 (74). С. 14–21.

Електронні ресурси

16. Бочелюк В. Й., Бочелюк В. В. Методика та організація наукових досліджень із психології : Навчальний посібник. К. : Центр учбової літератури, 2008. 360 с. [Електронний ресурс] Режим доступу : <https://docviewer.yandex.ua/?url=http%3A%2F%2Fpadabum.com%2Fх.php%3Fid%3D88773&name=x.php%3Fid%3D88773&lang=uk&c=5765b453eea2>
 17. Крушельницька О. В. Методологія та організація наукових досліджень : навчальний посібник. К. : Кондор, 2003. 192 с. [Електронний ресурс] Режим доступу : <http://www.twirpx.com/file/121707/>
 18. Основи методології та організації наукових досліджень : Навч. посіб. для студентів, курсантів, аспірантів і ад'юнтів / за ред. А. Є. Конверського. К. : Центр учбової літератури, 2010. 352 с. [Електронний ресурс] Режим доступу: https://docviewer.yandex.ua/?url=http%3A%2F%2Fshron.chtyvo.org.ua%2FKonverskyi_Anatolii%2FOsnovy_metodolohii_ta_orhanizatsii_naukovykh_doslidzhen.pdf&name=Osnovy_metodolohii_ta_orhanizatsii_naukovykh_doslidzhen.pdf&lang=uk&c=5765b6449220
 19. Основи наукових досліджень: науково-допоміжний бібліографічний покажчик / Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка, Наукова бібліотека ; укладачі: І. О. Железняк, В. В. Косенко ; ред. В. В. Косенко ; передмова В. В. Косенко. Суми : СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2014. 284 с. [Електронний ресурс] Режим доступу : http://library.sspu.sumy.ua/biblioteka/bibliografichni_pokazhchyky/2014/1_g.pdf
 20. Стеченко Д. М., Чмир О. С. Методологія наукових досліджень. Підручник. К. : Знання, 2005. 309 с. [Електронний ресурс] Режим доступу : <http://toloka.to/t39664>
-

21. Туриніна О. Л. Методологія та методи психологічного дослідження: навч.- метод. посіб. Київ : ДП “Вид. дім “Персонал”, 2018. 206 с. [Електронний ресурс] Режим доступу : https://maup.com.ua/assets/files/lib/book/metod_psih_dosl.pdf

Обговорено і затверджено на засіданні кафедри практичної психології (протокол №1 від 28.08.2026 р.)